

The Museum Documentation Centre (MDC) took part in the 23rd International Book and Education Tools Fair (INTERLIBER) with its 19th exhibition of the publishing activities of Croatian museums and galleries. The large number of visitors was given the opportunity of seeing a total of 415 publications, 5 CD-ROMs and 78 postcards from 93 Croatian museums and galleries that responded to MDC's initiative. All the titles, as well as a list of 161 posters and 7 calendars published during 2000 are listed in the accompanying bibliographic catalogue. The idea began in 1982 when the publishing activities of museum and gallery institutions was recognised as a vital and significant activity, but one that was seldom or only sporadically known to the public at large.

During the past 19 years we have continuously monitored the development and standardisation of museum publications, the design of their formal and thematic characteristics (exhibition catalogues, museum guides...), the introduction and use of new media (electronic publishing), the orientation towards a target public like children (museum primers, picture-books) or people with special needs.

With respect to the lack of specialised museum shops or museum bookshops, this is the only and most complete form of presenting the annual publishing output with a broad spectre of museum topics and its realisation that spans from computer laser printing of exhibition catalogues to deluxe encyclopaedic editions or contemporary electronic publications.

POLJUBAC MIRA

ANICA RIBIČIĆ-ŽUPANIĆ □ Muzej Mimara, Zagreb

---

sl. 1 Poljubac mira, slonovača, Flandrija 15. stoljeće, predmet iz Zbirke srednjovjekovnih predmeta od slonovače, Muzej Mimara
Snimio: Luka Mjeda

sl. 2 Danielle Gaborit-Chopin, glavna kustosica Odjela primijenjene umjetnosti Muzeja Louvre, održala je u Muzeju Mimara predavanje "Gotska slonovača"
Snimio: Fjodor Fatičić

Poljubac mira stručni je izraz kojim se u Francuskoj nazivala pločica s prikazima iz Kristova života i života svetaca, a za vrijeme mise nosila se crkvom montirana na drveni štap i davala vjernicima na poljubac. Među rijetke sačuvane srednjovjekovne primjerke svrstana je i pločica s prikazom Krunidbe Bogorodice iz Muzeja Mimara, inv. br. ATM 988. Karakterističan oblik, veličina i utor na poledini, potvrđuju njenu namjenu. Značenje naziva i simbolika scene sa zagrebačke pločice mogli bi se doslovno primijeniti na zbirku srednjovjekovnih predmeta od slonovače izloženih u stalnom postavu Muzeja Mimara.

Kada sam 1979. godine preuzimala na obradu zbirku bjelokosti, tada još dijelom privatne zbirke Topić-Mimara, javnost je već bila podijeljena na one koji su vjerovali u vrijednost poklonjenih nam umjetnina i na one koji su tu vrijednost osporavali, a da uglavnom ni jedni ni drugi nisu poznavali predmete, niti ih je itko od hrvatskih stručnjaka sistematski obrađivao. Nagađanja o vrijednosti zbirke u stručnim krugovima i u medijima temeljena na pretpostavkama manje ili više naklonjenih stručnjaka Muzeju Mimara, zadržala su se do danas. I zato ovom tekstu kojim se obraćam stručnoj javnosti s osvrtom na rezultate svog dugogodišnjeg rada, temeljenom na donatorovim valorizacijama i suradnji s kolegicama i kolegama: Danielle Gaborit-Chopin, kustosicom iz Louvrea; Sophie Jugie, kustosicom iz Musée des Beaux Arts iz Dijona; s kolegama iz Mainfrakisches Museuma u Würzburgu; muzejima i bibliotekama u Hannoveru i Hamburgu, dajem naslov djela koje nosi nedvojbenu poruku.

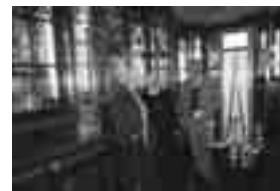
Rezultate istraživanja djelomično sam objavila u *Vodiču* (Muzejsko galerijski centar - Muzej Mimara, Zagreb 1998.). Potvrdu objavljenih atribucija i datacija, uz neznatne korekcije, dobili smo komisijskim pregledom predmeta u Zagrebu. Na poziv Muzeja Mimara, uz potporu Francuske direkcije za muzeje (DMFa) i pomoć Francuskog veleposlanstva i Francuskog instituta u Zagrebu, zbirku su pregledali pod nadzorom kustosice Anice Ribičić-Županić i stručnjaci Louvrea Danielle Gaborit-Chopin, generalna kustosica u Odjelu za primijenjenu umjetnost i Jean Renè Gaborit, generalni kustos i voditelj Odjela skulpture, te Dragan Dokić, restaurator, voditelj Restauratorskog centra Mimara. Zaključak komisije je da se radi o "dobar kolekciji s nekoliko izvanrednih djela", a to su: statueta Bl. Djevice s Djetetom inv.br. ATM 1003, atribuirana Parizu, s datacijom preciziranom u 1. 1/4 14. st. (Vodič 1998: Francuska 1. 1/3 14. st.). Statuetu je D. Gaborit-Chopin uvrstila i u svoje predavanje o srednjovjekovnoj slonovači u kojem je koristi kao primjer stila s početka stoljeća i uspoređuje sa sličnim statuetama iz Riznice u Assisiju i poznatom statuetom Djevice iz Villeneuve-les-Avignona; Statueta Bl. Djevice s Djetetom inv. br. ATM 984 nakon pomne analize atribuirana Parizu s preciziranom datacijom u 2. 1/3 14. st. (Vodič 1998: Francuska, kraj 14. st.); Fragment pločice s reljefom sv. Pavla, ATM 997, prema mišljenju D. Gaborit-Chopin, pravo je remek-djelo gotičkog rezbarstva sa svim obilježjima pariških radionica s početka XIV. st. (Vodič 1998.: Francuska XIV. st.). Svi navedeni predmeti, kao i još nekoliko njih kojima je potvrđena valorizacija, ušli su u donaciju atribuirani Francuskoj a datirani u XIV. st. Žeton za igru trik-trak s prikazom jelena inv. br. ATM 995 možemo usporediti sa sličnim žetonima nađenim prilikom nedavnih arheoloških iskopanja u Bretanji i datirati u XI. st. (Vodič, XII. st.). Valorizacije ostalih predmeta

su uglavnom potvrđene, a detaljan stručni nalaz zajednički ćemo objaviti u seriji Studije Muzeja Mimara.

Koristim ovu priliku da stručnu javnost obavijestim o boravku francuskih kolega u Hrvatskoj tijekom kojeg su posjetili Riznicu zagrebačke katedrale, Metropolitansku knjižnicu, Muzej za umjetnost i obrt, Atelier Meštrović, Muzej grada Zagreba, Strossmayerovu galeriju starih majstora, Medvedgrad, Riznicu splitske katedrale, izložbu *Karolinzi i Hrvati*, Galeriju Meštrović u Splitu, Riznicu trogirске katedrale, Gradski muzej u Trogiru i kontaktirali s mnogim hrvatskim stručnjacima, kustosima, konzervatorima, restauratorima i profesorima Filozofskog fakulteta, Fakulteta za kroatistiku i Likovne akademije u Zagrebu. Za javnost smo u Muzeju Mimara organizirali predavanja na temu: *Gotička slonovača i Dva Michelangelova roba*. Oba su predavanja bila veoma dobro posjećena. Najbrojniji su bili studenti, koji su došli u pratnji svojih profesora, a odazvali su se i kolege iz drugih muzeja. Radni posjet Danielle Gaborit-Chopin i Jean Renè Gaborita komentirao je i dnevni tisak. Goran Jovetić u svom članku *Sjaj pariške bjelokosti* opširno komentira predavanje Danielle Gaborit-Chopin s posebnim osvrtom na predmete iz zbirke Mimara, kojima je autorica ilustrirala osnovne značajke gotičkog stila pariških radionica s početka XIV. st. (Vjesnik, 19. svibnja 2001.). Vesna Kusin u članku *Još jedna procjena Mimarine kolekcije - Dobra kolekcija s par iznimnih djela* (Vjesnik, 20. svibnja 2001.) detaljno komentira zaključke komisijskog pregleda i razgovor s Danielle Gaborit-Chopin i Anicom Ribičić-Županić te zaključuje: "Svaka takva stručna valorizacija izaziva pažnju naše javnosti, ponajviše stoga što su mnogi pokušavali umanjiti vrijednost Mimarine donacije tvrdnjama o mogućim falsifikatima ili krivim procjenama i datacijama.....Ali opća ocjena Danielle Gaborit-Chopin je da je ta Mimarina kolekcija vjerodostojna i kvalitetna. A nama je upravo to važno, jer dok nam strani stručnjaci to ne potvrde, mi smo uvijek nevjerni Tome." Mišljenja sam da, ponekad, nije loše biti nevjerni Toma, ali je krivo nepotvrđenu sumnju javno iznositi, bez argumenata, pozivajući se na vlastitu afirmaciju i status u struci. Takva, profesionalno neprihvatljiva praksa, nanijela je mnogo štete muzejskoj struci i nepravde pojedincima. Komisijska provjera umjetničkih predmeta uz pomoć relevantnih stručnjaka svjetskoga glasa samo je jedna od metoda rada, neophodnih pri istraživanju, javnosti nedovoljno poznate privatne zbirke kakva je Zbirka Topić-Mimara, kojom se za svog života često koristio i donator osobno. Po povratku u Pariz, naši nam kolege zahvaljuju na bogatom programu, te posebno, na kontaktima s kolegama, koje pozdravljaju i poručuju im da se, bez oklijevanja, obrate za razmjenu stručnih informacija i podataka.

sl. 3 Danielle Gaborit-Chopin, Anica Ribičić i Dragan Dokić, Muzej Mimara 17.5. 2001.

sl. 4 Danielle Gaborit-Chopin, Jean Renè Gaborit i časna sestra Lina Plukavec u Riznici zagrebačke katedrale, 17.5. 2001. Snimila: Anica Ribičić-Županić